

Dal a dalról

Mikor az első büntől
Az ég fekete lett,
S Édenből az emberi nemzet
Kiűzetett, —
Mint törtszárnyú sasnak
A nagy messzeség,
Oly kegyetlen lett, és
Oly nehéz a lét.
A fájdalom magába száll:
„Jövel te inkább, jó halál!
Hisz ember így nem élhet el:
Üres sziv, jéghideg kebel,
És benne felkavart világok,
— Hát feneketlen ez az átok?
A kínok örületbe gyúlnak,
Vagy elvadulunk mint a dúvad!”

A döbönt lélek szózatául
Az isten kegyelemre lágyul:
„Akartam, nagy legyen a bűnöd
Büntetése,
De ekkorára nem kellett volna
Szabni mégse.
Eredj leányom, akinél nekem
Nincs tetszőbb még egy!”
És földre szállt a kedves leány,
A Költészet.

S mintha új nap langy sugára
Szállna földre,
Hogy éjt úzzön, s a halotti
Űrt betöltse.
Hol könny járul a panaszhoz,
— A dal irt lel;
Hol a csüggedés letaglóz,
— Dal segít fel;
Hol a jókedv tombol, erjed,
— Dal a szomja;
Mit a szó másképp nem ejthet,
— Dal kimondja;
Hol fogyóban a reménység,
— Dalok őrzik;
Hol hitet sorvaszt a kétség,
— Dal erősít.

Kisgyermeket bölcsejében
Altat anyja,
Szenderül már, zümmös, édes
Dal ringatja.
A dal szebb illatozású,
Mint a rózsa,
A szíveket lágy örömmel
Körülózza.

*Cifaboltú székesegyház,
Hívek töltik;
Énekelnek, s a dal felszáll
A felhőkig.
Mindenünnen száll az ének
Áhitattal,
Összekapcsolni a mélyet
A magassal.*

*Halott fölött bűg a gyászdal:
„Béke veled!”
És a sírből cseperednek
Új remények.
Hiszen a sír jobb jövőendő
Bölcső-ágya,
—S a harangszó, hogyha zendül,
Szent dalárda.*

*Menyegző, itt is dalolnak,
— Félre bánat!
Dal dukál a vőlegénynek
S az arának.
Ifjú pár elé megint dal
Szór virágot,
S idéz nekik, ígér nekik
Boldogságot.*

*Paraszt szántja falat földjét
Veritékkel;
Nyája mögött görbebotos
Pásztor lépdél;
Szorgos kézzel közöst művel
A kaláka, —
Soknak, egynek, gondnak, kedvnek
Dal a párja.*

*Könnyes anya messzi fiát
Visszavárja;
Fia hazagondol, s rákezd
Egy nótára.
Száll a nóta, nincsen ami
Útját állja:
„Édesanyám, megölelhetsz
Nemsokára!”*

*Százesztendős tölgy tővében
Ősz nyirettyűs,
Multat éleszt, dala gyógyír
És nemes tűz.
Hogy áll a szerb, annyi vész bár
Dúlt fölötte, —
A dal óvta, néki hála
Mindörökre!*

Hol könny járul a panaszhoz,
— A dal irt lei;
Hol a csüggedés letaglóz,
— Dal segít fel;
Hol a jókedv tombol, erjed,
— Dal a szomja;
Mit a szó másképp nem ejthet,
— Dal kimondja;
Hol fogyóban a reménység,
— Dalok őrzik;
Hol hitet sorvaszt a kétség,
— Dal erősít.
Mert csak szeretet és jóság
Van a dalban;
A hajtása hit-virág és
Remény-balzsam.

Akinek a dalra buzgó
Szíve nincsen,
Számára hiába küldted
Lányod, isten!
Míg az érzőt a boldogság
Álma gyújtja,
Jéggé dermedt dal híján a
Nyomorultja.

Dalhoz fordulj ellenedtől
Bátorságért, —
De vigyázz, sohase legyen
A dal játék.
A dal úgy szép, hogyha tiszta
És úgy ragyog,
Éppen úgy, mint a magosban
A csillagok.

Úgy szép, hogyha nemes célok
Buzogtatják,
Úgy szép, hogyha benne lakik
Az igazság.
Úgy szép, hogyha szívből szökken,
Szívbe árad; —
Az ilyen dal előtt nincsen
Mi megállhat.
Az ilyen dalt őrizzétek,
Amíg éltek!
Ne gyalázza hazug elme,
Üres lélek!

Ha ilyen dalt megtagadtok
Gyáván, hitlen, —
Oda a föld! — Oda az ég!
Oda minden! . . .

(Ács Károly fordítása)

Az eperfa

Tiéd a ház előtt az eperfa
esendő, szenvedő paraszt,
forró aranyforrást izzadó,
te sok-sok herét hizlaló,
éhes paraszt, te meztelen,
komor nyomorgó, esztelen:
tiéd a ház előtt az eperfa.

Tiédnek mondják az eperfát
és a sok édes gyermeki száját,
tavaly még nékik ráztad az ágat
és zuhogott a boldog epereső.
És hosszú hónapokon keresztül
maszatos volt a szája a fiadnak
az epertől.
Nem gyümölcsként, óh nem ezér':
kevés eper, egy darab kenyér
ebéd volt és vacsora volt.

De olvasom ma éhes arcod;
te elvesztettél megint egy harcot
és megint hernyók másztak a fára
csúf hernyók másztak minden fágra
és lelegelték az utolsó levélig, —
tisztá üzlet ez, végig-végig...

Egy szót sem szólhatsz, te, parasztom,
szavad ugyan meddig is ér el?
Az úrihölgyeknek kombiné kell,
és selyeming az uraknak.
A herék legelték végig a fátat
leettek minden levelet...
S most nap égeti el a kenyeret:
a gyümölcskenyeret.

A kisfiad fölnéz a tépett fára,
a kisfiad fölnéz, mert nagyon éhes,
és nem maszatos már a szájaszéle,
és a kisfiad ajka már nem édes.

Óh, hogy szállnak belőled a gyűlöletek,
és, hogy zubognak szívedből a bánatok.
Én hallgatok csöndesen, én veled érzek,
s rólam úgy mondják, demagóg vagyok...

(Gál László fordítása)